

בן יהוידע

שם. אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבוֹלס עלֹמו בשעת מריבה, כ"ל בס"ד בהקדים מ"ש רבינו מהר"ם אלשיך ז"ל בפסוק ויהי ריב בין רועה מקנה אִבְרָם וכו' ויאמר אִבְרָם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביניך, כי ריב לשון זכר שאינו מתעבר ומוליד וזהו בתמלה, אבל מריבה לשון נקבה שמתעברת ויולדת, כי לבסוף תהיה מריבה שגולר ממנה כמה ריבות ומחלוקת ע"ש, ואחשוב שני מיני קטטות יש בעולם, הא' מראובן שבזכר את שמעון ומחפרו בכמה מיני חרופים שקורא אותו טפס עני בן עני עור חגר וכיוצא, וזה שמעון אינו יכול להשיב לראובן חרופים אלו, כי באמת ראובן ניכר ונודע לכל שהוא חכם ועשיר שלם בעיניו וברגליו ובכל איבריו, הנה קטטה זו של ראובן נקראת ריב לשון זכר שאינו מוליד, כן זה ח"א שיוולד ממנה חרופים וגדופים שיביא גם שמעון מחרף לראובן מאחר שלא ימלא בראובן כל חסרונות אלו שהוא מחרף בהם אה שמעון ולא זולתם ובמה יחרף אותו שמעון ובע"כ של שמעון שחק ואין לו שבת בשתיקתו דבע"כ הוא שותק, והב' ששמעון יוכל להשיב לראובן חרופים וגדופים יותר מן חרופים וגדופים שנוסח לו ראובן הנה זאת הקטטה שנתקטט ראובן עם שמעון נקראת מריבה לשון נקבה שהיא מתעברת ויולדת בן זו יכולה להוליד קטטות משמעון לראובן, והנה בודאי אם שמעון שומע ואינו משיב בזאת שהוא בסוג מריבה יש שבת גדול אליו ובודאי הוא שמתקיים העולם בזכותו, וז"ש אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבוֹלס עלֹמו בשעת מריבה דייקא דאז שהיקחו היא שבת אליו, ודריש מה במלוי מ"ס ה"ה עולה מספר הפה, כלומר בולם הפה שלו שאינו משיב דבר:

שם. רבי אבהו אמר מי שמשים עלֹמו כאינו. כ"ל בס"ד דרבי אבהו בא לפרש דבריו של רבי אלעאי דמ"ש העולם מתקיים על מי שבוֹלס עלֹמו בשעת מריבה, לאו על כל מי שבוֹלס עלֹמו אהמר, כי יש בולם עלֹמו ששותק ואינו משיב על חרפתו היינו שכובש כעסו ושומר פיו ולשונו בהכרח, אבל בלבד הוא כועס ומלטער על חרופים שחרפו אותו וידוע הוא שחטאו לו מאד בדברים אלו, ורק הוא כובש יצרו ושותק, הנה זה אינו עניו אמיתי שיביא כדאי להתקיים העולם בשבילו, אך רק מי שהוא שומע חרפתו ולא נקיט בלביה כלום, כי חושב בלבד שהוא רחוי לחרפה יותר גדולה מזו, וכל מה שדברו בו דברי בזיון לא חטאו לו בזה, כי הוא מלך עלֹמו בזוי יותר ממה שדברו בו, הנה זה עניו אמיתי שראוי להתקיים העולם בשבילו, ולז"א רבי אבהו במי קאי רבי אלעאי במי שמשים עלֹמו בלבדו כמי שאינו, ולא אותו שהוא רואה עלֹמו חשוב ושלם וראוי לו להשיב למחרפים ארבעה ידות של חירוף אלא שהוא עולר עלֹמו להשיב דבר ובלבד מלטער ורע לו אין זה ראוי לכך:

תורת משה אלשיך בראשית יג, ז

והענין כי הנה אמרו ז"ל בגמרא (סנהדרין ז א) האי תיגרא דמיא לבידקא דמיא כיון דרווח רווח. כי דרך הריב להתחיל במעט ונעשית הרבה שמתרחבת בין אנשים. וזה יתכן כיוון אברם שאמר הנה עד כה אין הקטטה בינינו רק בין הרועים, וגם בין הרועים לא הגיע לגדר מריבה יולדת כנקבה ומתרבת ומתפשטת, כי אם לגדר ריב זכר, ועל כן אל נא הריב הזכר שאינו מוליד, תהי מריבה שתעשה מריבה נקבה שתלד ותתרבה עד יהיה ביני ובינך גם כן, וגם בין הרועים תתרחב, שאם עד כה היה מחייס לריב תהיה עתה מריבה גם ביניהם, וזהו ובין רועי כו' כי אם רבו קצת רועי עם קצת רועיך, עתה תהיה בין כלם. כי זה בלתי

אגרת הגר"א

יותר מכל התעניתים וסגופים בעולם. וכל רגע ורגע שהאדם חוסם פיו זוכה בשבילו לאור הגנוז שאין מלאך ובריה יכולים לשער (מדרש). ואומר הכתוב (תהלים לד, יג יד): "מי האיש החפץ חיים, אהב ימים וגו' נצר לשונך מרע, ושתתך מדבר מרמה", ובזה



WHATSAPP



EMAIL



PODCAST



TORAHANYTIME



ALL DAF



DAF YOMI PORTAL



KOL HALASHON